

Lea Fatur: Kako so nastale gosli.

(Ciganska pravljica.)

BIL je reven cigan, ki je imel revno ženo. Živela sta v bajti ob gozdu in prerokovala ter beračila. Dolgo nista imela otrok, pa se je napotila žena na otok sredi jezera, kjer je kraljevala črnolasa vila Mutuja. Pro-

sila je vilo za sina. Vila ji je obljubila: »Dobila boš sina, ki bo kraljeval nad ljudmi in bo zapustil svoje kraljestvo svojim potomcem.«

Ciganka je res dobila dečka. Sedeval je rad v gozdu, poslušal je šumenje listov, smeh pošokov in pripovedovanje ptičkov. Ničesar se ni učil in ničesar ni znal. Ko je dorasel, sta mu umrla oče in mati. Fant

si je mislil: »Kaj naj počnem zdaj? Vila Mutuja mi je obljubila, da bom kraljeval in da bom srečen. Hajd! Poiščem si srečo.«

Pa je šel po svetu, hodil od vasi do vasi in od mesta do mesta.

Prišel je v mesto Gog, kjer je vladal kralj Vesel. Tisti kralj je imel prelepo hčer Muziko. Razglasil je, da jo dobi za ženo samo tisti, ki bi iznašel nekaj, kar ni videl še nihče. Cigan je šel h kralju in mu rekel: »Jaz vzamem tvojo hčer. Povej mi, kaj naj naredim?«

Kralj se je razjezil: »Svojo hčer dam samo tistemu, ki bo naredil nekaj, kar še ni videl nihče.«

»Kako naj jaz vem, kaj je to?«

»Ker vprašuješ tako neumno, boš poginil v ječi.«

Vrgli so cigana v globok stolp. Tam je imel za družbo pajke in miške, netopirje in škarjice. Pa je vzdihnil: »O vila Mutuja! Laž je tvoje prerokovanje! Tu umrjem, v temni ječi...«

Kar se strese stolp in velika gospa v rdeči šumeči obleki stoji pred ciganom. Po ramah ji padajo črni lasje, v rokah drži palčico in podolgovato reč, ki je zbita iz tenkih deščic. Votla je in ima na vrhu majhno luknjo.

Bila je vila Mutuja. Spregovorila je sladko: »Prerokovanje vil je vedno resnično. Vzemi mi pest las in napni jih po zaboječku in po palčici!« Cigan izbere nekaj lepih las in jih napne ter gleda, kaj bo.

»Potegni s palčico po laseh!« veli vila.

Cigan potegne in miške pribežijo iz kotov, netopirji se prestrašijo.

Vila vzame zaboječek in potoči v votlino svetle solze. Nato si obriše oči in spusti v votlino svoj srebrni smeh. Pa veli ciganu: »Potegni z lokom po laseh!«

Potegnil je cigan in jokalo je in vriskalo iz gosli. Vila se je nasmehnila: »Kraljeval boš... Ljudje se bodo ali jokali ali veselili, kakor jim bodo ukazale tvoje gosli. Zahtevaj, da te peljejo pred kralja.«

Cigan je sviral pred kraljem. Ves dvor se je zdaj jokal zdaj smejal, kakor je hotel cigan.

Kralj je rekel: »Res ni videl še nikdar nihče kaj takega!« In je dal ciganu hčer za ženo. Od takrat kraljuje cigan v kraljestvu muzike.